1852. N°. 76.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 21 SEPTEMBER.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld en tot dat einde afgezonden zijn de primitieve Patentkohieren over de dienst 1852/3 van de Gemeenten: *Huizum*, *Bergum*, *Hardegarijp*, *Giekerk*, *Westergeest*, *Ferwerd*, *Hallum*, *Oosterwierum*, *Blesdijke*, *Oudega*, *Ried*, *Grouw*, *Wommels*, *Woudsend* en *Balk*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich bij reclame, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits zij, behoorlijk ingerigt, met bijvoeging van de vereischte bijlagen, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der Kohieren zij ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Den belanghebbenden wordt verder aangeraden, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij bij overschrijding daarvan, door eigene schuld zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 16 September 1852.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 17 September 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	ƒ 8,70.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 199,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . .	- 199,00.

Leeuwarden, den 18 September 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

Bij deze wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat uithoofde van de gedeeltelijke vernieuwing der *Kaatsveldsbrug* over de *Harlinger trekvaart* bij *Franeker*, de passagie met rijtuigen over dezelve, op *morgen*, van 's morgens 9 uur af tot des namiddags 3 uren zal zijn gestremd.

Leeuwarden, den 20 September 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

De GEDEPUTEERDE STATEN van *Friesland*, brengen door deze ter kennisse van alle belanghebbenden, dat de Provinciale Bibliotheek, geplaatst op het Paleis van Justitie te *Leeuwarden*, te rekenen van Vrijdag den 1 October 1852, is geopend voor algemeen gebruik, en dat van het door hen vastgesteld Reglement nopens dat gebruik, afzonderlijke exemplaren, tegen betaling van *acht Cents*, zijn te bekomen ter Provinciale Drukkerij van de Weduwe *M. van den Bosch*, te *Leeuwarden*.

Leeuwarden, den 6 September 1852.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

LONDEN, den 16 September.

Een der beroemdste veldheeren en staatslieden onzer eeuw, een man door alle partijen hooggeschat en vereerd, *Arthur Wellesley*, hertog van Wellington, is eergisteren namiddag op zijne nabij de zee gelegene zomerverblijfplaats *Walmer Castle* overleden, na des morgens in goeden welstand opgestaan te zijn, eene wandeling gemaakt, de stallen bezocht en bevelen tot een togtje naar Douvres gegeven te hebben, waar hij lady *Westmoreland*, die daar verwacht werd, meende te ontvangen. Kort na zijne tehuiskomst werd hij hevig door de vallende ziekte aangetast, een aanval van welke hij, nu negen jaren geleden, zonder blijvende gevolgen wederstaan had. Twee ter hulp geroepen geneesheeren schreven een braakmiddel voor, maar hetwelk zonder uitwerking bleef, en na herhaalde hevige zenuwschokken blies de Hertog twintig minuten over drie ure den laatsten adem uit, zonder teekenen van bewustheid gegeven te hebben en alleen in het bijzijn van de geneesheeren, van zijnen keldermeester en van een zijner lijfbedienden.

Men gelooft, dat het lijk zonder praal in den grafkelder van Strathfieldsaije, in hetzelfde graf der in 1831 overleden hertogin, zal worden bijgezet; althans dit is altijd de wensch des hertogs geweest.

Terstond na het overlijden des hertogs is eene depêche naar Frankfort afgezonden, om zijnen oudsten zoon, den erfgenaam van zijnen hertogstitel, *Arthur*, markies van Douro, die zich met zijne echtgenoot aldaar bevindt, de treurige tijding mede te deelen. Te Deal en Walmer werden terstond alle winkels gesloten. Op de Theems hebben gisteren alle schepen, ten teeken van rouw, even als ware een regerende Vorst van dit Rijk gestorven, hunne vlaggen ter halver stok geheschen. — De openbare gebouwen, in welke besturen gevestigd zijn, waarvan de hertog een deel uitmaakte, zijn gesloten, en van den Tower is de doodklok geluid. Te Liverpool hebben mede zoodanige openbare rouwbewijzen plaats gehad.

De *Times*, over het geledene verlies schrijvende, schijnt het verlies van *Wellington* te beschouwen als den val van een steunpilaar in het staatsgebouw, die niet te vergoeden valt, en waarvan het gemis dus des te meer gewigt zal doen rusten op de overblijvenden. De herinneringen, verbonden aan den merkwaardigen levensloop van Engelands opperbevelhebber, hadden zijne uitspraak tot een orakel gemaakt, en hoe zwak zijne stem ook klonk, en hoezeer zijn ligchaam ook gebukt ging onder den last der jaren, zoo beslisten zijne woorden veelal de beweging der weegschaal in den raad. Al zijne handelingen, tot de geringste toe, vermeldde men met de grootste belangstelling. Onder de tegenwoordige Europesche staatsomstandigheden is het gemis van den man, die zulke roemrijke herinneringen in het geheugen riep, een ramp, die niet zoo zeer in de verbeelding bestaat, als men buitenslands welligt geneigd is te gelooven.

— Ten gevolge van de aanzienlijke uitvoeren van zilvergeld, niet alleen naar het vasteland van Europa, maar ook naar Australie, heerscht hier te lande gebrek aan zilveren munt. Om daarin te voorzien, zal het gouvernement ten spoedigste eene groote hoeveelheid zilver doen aanmunten, en ook veel goudgeld, ten behoeve vooral van de landverhuizers.

— De raming der geheele goud opbrengst in Californie, getrokken uit *Hussey Bond en Hale's halfjarige circulaires*, is als volgt:

Ontvangst aan de verschillende munten der Vereenigde Staten: 1848, 44,177 dollars, 1849, 6,147,509 d., 1850, 36,074,062 d., 1851, 55,938,232; ontvangen cognossementen van verscheping in 1851, 2,910,214 d., naar buitenlandsche havens, 19,544,000, te zamen 120,658,194 d.; raming van hetgeen in het bezit der passagiers was, en dat naar verschillende werelddeelen vervoerd is, zonder bij de munt te zijn gedeponeerd 6,032,909 d.; in handen van bankiers, kooplieden enz., volgens opgave van 31 Dec. 1851, te San Francisco 5,000,000 d.; in andere gedeelten van Californie en Oregon, 31 December 1851, 2,500,000 d.; [illegible] opbrengst van de mijnen gedurende het laatste halfjaar 1851, niet voorkomende in de opgave van 31 December 1851, 2,500,000 d.; in omloop zijnd stofgoud en Californische munt, gerekend tegen 20 d. per hoofd op eene bevolking van 212,000 zielen, 4,240,000 d.; dus opbrengst tot 31 December 1851, 140,931,103 d., en van 1 Januarij tot 1 Julij 1852, 33,149,774 d.; totaal tot 1 Julij 1852, 174,780,877 dollars, of 437 millioen gulden.

PARIJS, den 17 September.

Dingsdag namiddag heeft de President de groote reis naar het zuiden aangevangen; volgens het plan, zou hij 33 dagen uit blijven. Het eerst begeeft hij zich naar de departementen van de Cher, de Nièvre en de Allier, het hoofdtooneel van de socialistische onlusten in December ll. De prefect van de Cher had de gansche bevolking van het departement opgeroepen om zich te Bourges op de openbare wandelplaats, elke gemeente rondom een aldaar voor hare inwoners als verzamelingspunt op te rigten paal, te vereenigen, ten einde bij de blijde inkomst van den President voor hem gemeentesgewijze te kunnen defileren; hij schijnt de uitwerking dier oproeping door een nieuw aanloksel te hebben willen bevorderen, en heeft nader doen afkondigen dat onder de zamenkomende bevolking 20,000 gedenkpenningen zullen worden uitgedeeld. De bisschop van Nevers heeft voor allen, die zich bij gelegenheid van het bezoek van den President in de stad zullen bevinden, de algemeene vasten-verordeningen voor dien dag opgeheven, dewijl anders bij den grooten toeloop de voorraad vastenspijzen zoude te kort schieten.

Dingsdag is de President te Bourges aangekomen, onder het gejuich der toegestroomde bevolking van de geheele omstreek.

Gisteren morgen te negen ure heeft de President Nevers verlaten, en is te twaalf ure te Moulins aangekomen. Op dien togt was zijn rijtuig letterlijk verpligt om te St. Pierre-le-Moustier stil te houden wegens de groote massa bloemen, waarmede het als het ware overstroomd werd, en waaronder zich eene prachtige kroon bevond. De kreeten van leve de Keizer! waren algemeen.

FRANKFORT, den 16 September.

Treurig luiden de berigten, die men sedert eenige dagen van onderscheidene zijden ontvangt, nopens het overhand nemen van de aardappelziekte. Dit is bijzonder het geval met de zoogenaamde late of winteraardappelen, die naauwelijks uit den grond gehaald, in weinige dagen tot verrotting overgaan.

— Een verspreid gerucht, dat de secretaris van het Nederlandsche gezantschap bij de Bondsvergadering, de heer *Dubois*, door zijne Regering was teruggeroepen, wordt thans van officiële zijde bevestigd. Hem is eene andere diplomatieke betrekking opgedragen. De Nederlandsche gezant *von Scherff* zal dezer dagen zich voor korten tijd naar Kassel begeven.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de longziekte zich in Gallicie onder het vee begint te vertoonen.

— Volgens een dagblad van Malmö heeft *Jenny Lind* eene som van 400,000 rth. naar Zweden gezonden, om te strekken tot het oprigten van meisjesscholen.

— In de *Preussische Wehrzeitung*, een aan het krijgswezen gewijd blad, leest men het volgende: »Bij al de betuigingen van vredelievende bedoelingen, is het opmerkelijk, dat tegenwoordig in Frankrijk voor de wapening der vestingen, inzonderheid aan de zeekust, veel gedaan wordt, waarvan de dagbladen geen melding maken. Van een onzer vrienden, die dezer dagen uit Frankrijk teruggekeerd is, ontvangen wij de mededeeling, dat bijv. in Cherbourg onlangs een geheel park artillerie uit Rennes aangekomen is, om de vestingwerken dier havens te wapenen; dat in de afgezonderde forten bij Parijs, alsmede te Vincennes, de equipages van den trein zorgvuldig geïnspecteerd en tot de dienst ingerigt worden, en dat bij alle oefeningen en manoeuvres, blijkbaar de voorbereiding tot eene welligt spoedige noodzakelijke velddienst op den voorgrond staat. Ook in dit opzigt wordt ons de toestand van het Fransche leger voor het oogenblik als voortreffelijk afgeschilderd. Voor de cavalerie wordt meer gedaan dan nog ooit het geval is geweest, en de verbeteringen bij dit wapen zijn in het oogvallend, voor wien zich de toestand der Fransche ruiterij tijdens de restauratie en de Regering van *Lodewijk Philips* herinnert.

's GRAVENHAGE, den 18 September.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is het wets-ontwerp betreffende het aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland, met 27 tegen 6 stemmen aangenomen.

De heer *Sonsbeek* heeft in deze zitting zijne aftreding als minister van buitenlandsche zaken aangekondigd.

Daarna is de beraadslaging aangevangen over het ontwerp tot regeling van den pligt der provincie om behoeftige gemeenten te hulp te komen, die in eene gisteren avond gehoudene zitting is voortgezet. Onderscheidene leden hebben toen nog het woord gevoerd, en hunne bedenkingen tegen de voordragt in het midden gebragt, welke door den minister van binnenlandsche zaken zijn beantwoord.

Bij hoofdelijke omvrage is het ontwerp met eene meerderheid van 28 tegen 5 stemmen verworpen.

De zitting is daarna gescheiden, zijnde dit de laatste zitting van het zittingjaar 1851/52.

— Heden is de tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal door Z. Exc. den minister van binnenl. zaken met de navolgende rede gesloten:

MIJNE HEEREN!

»De Staten-Generaal hebben op nieuw, met de Regering, ondervonden, dat de reeks der jaren, waarin van den ijver der Wetgevende Magt buitengemeen veel wordt gevergd, nog niet is gesloten.

»Terugziende op sommige teekenen van den algemeenen toestand bij den aanvang uwer werkzaamheden, mogen wij het als een bijzonderen zegen dankbaar erkennen, dat wij ons, in volkomen vrijheid en rust, aan de wetgeving tot bevordering van de zaak des Vaderlands ongestoord konden wijden.

»Behalve de begrooting van uitgaven en de vaststelling der middelen, hebben menige andere zeer gewigtige onderwerpen u onvermoeid bezig gehouden. Ik noem slechts de verbetering van ons belastingstelsel, de inrigting der regterlijke magt, het Indisch muntwezen, de jagt en visscherij, de regeling onzer betrekkingen van handel en scheepvaart naar onderscheidene zijden, de vermenigvuldiging onzer middelen van gemeenschap binnenlands en met andere landen.

»Zoo niet alle aangelegenheden, aan uwe beraadslaging onderworpen, op een vasten voet zijn gebragt, de vruchten van uw onderzoek en van het overleg met de Regering mogen niet worden voorbijgezien. De arbeid daaraan besteed, het licht daaruit te ontleenen, zijn voorbereiding voor het vervolg.

»Indien men hetgeen werd verrigt niet enkel afmeet naar hetgeen men wenschelijk zou keuren, of vroeger in het verschiet, zonder den afstand te kennen, mogelijk achtte, maar met de wezenlijke voorwaarden en eischen der groote taak vergelijkt, men zal dan eene gestadigheid van voortgang opmerken, die het vertrouwen schenkt, dat een volgend jaar het vorige zal aanvullen.

»De Koning heeft mij opgedragen, u Zijnen dank te betuigen voor uwe ijverige behartiging van de belangen des Rijks.

»Namens den Koning sluit ik deze vergadering der Staten-Generaal".

— De geruchten, eergisteren alhier in omloop, wegens de vermoedelijke aftreding van den minister van justitie, den heer *Strens*, hebben zich tot hiertoe niet bevestigd.

NES (AMELAND), den 19 September.

Den 11 dezer hebben commissarissen der alhier bestaande zeevaartkundige school weder aan twee leerlingen van den heer *F. Dijkstra*, nl. aan *E. J. Moordijk*, van Deventer, en *S. B. Manje*, van Ameland, attesten of diploma's als 2de stuurlieden ter koopvaardij uitgereikt, en zulks na gedaan onderzoek

van hunne bekwaamheden en ervaring in het vak der wis- en zeevaartkunde. Van het vijftigtal leerlingen dezer school, welke reeds als gezagvoerders of stuurlieden zijn geplaatst geworden, hebben thans 20 een examen afgelegd.

— Den 29 Junij jl. werd alhier het vergelijkend examen afgenomen voor de vacerende betrekking van onderwijzer te Buren. Van de tien sollicitanten, die zich daartoe hadden aangegeven, namen aan het examen deel: *v. d. Berg*, kweekeling te Ried, *Manders*, ondermeester te Amsterdam, *v. d. Meulen*, ondermeester te Menaldum, *Rengers*, provisioneel onderwijzer te Gaast, *Riederis*, ondermeester te Wierum, *v. Tuinen*, ondermeester te Kooten en *v. d. Wint*, prov. onderwijzer te Buren. Na afloop van het examen bleek het, dat zich het meest onderscheiden hadden *v. d. Meulen* en *v. Tuinen*, die beide evenveel goedkeurings-teekens ontvangen hadden. Den 8 Julij daaraanvolgende is door den Gemeente-Raad van Ameland en de plaatselijke Commissie van Toevoorzigt met *algemeene* stemmen besloten *v. Tuinen* ter benoeming voor te dragen. Met deze voordragt vereenigde zich ook de schoolopziener. Z. Exc. de minister van binnenl. zaken heeft echter, zonder op de voordragt bovengemeld te letten, magtiging verleend tot aanstelling van *W. Manders* te Amsterdam, die de *vierde* in bekwaamheden was. De reden hiervan schijnt te zijn, dat de bevolking te Buren grootendeels Roomsch is en genoemde *Manders* de eenig sollicitant was, die de Roomsch-Katholieke godsdienst beleed.

LEEUWARDEN, den 20 September.

Bij vonnis van de arrondissements-regtbank te Sneek, van den 16 dezer, is de veehouder *A. B. R.*, onder IJsbrechtum, veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 6 dagen en geldboete van *f* 8, wegens het niet doen van aangifte en afzonderen van longziek rundvee. — Hoezeer het ons niet bekend is, dat dusdanige overtredingen meermalen in dit gewest geschieden, hebben wij toch de mededeeling van bovenstaande uitspraak niet ondienstig geacht, ten einde, zoodoende, de veehouders, wie de ramp treft van de longziekte onder hun beslag te krijgen, aan te sporen, daarvan, zoowel in hun bijzonder belang, als in het belang van Friesland's schoonen en talrijken veestapel, steeds, met den meesten spoed, aan de bevoegde autoriteit kennis te geven, na vooraf het zieke vee te hebben afgezonderd.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 11 dezer, no. 49, is aan den heer mr. *W. J. Hemsing*, op zijn daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend als notaris te Balk, arrondissement Sneek.

— Z. M. heeft bij besluit van 14 September bepaald:

»De besturen van de voormalige wees- en momboirkamers en van alle soortgelijke instellingen, onder welken titel zij ook mogen bestaan, en de kamers of commissien van vereffening, bedoeld bij Kon. besluit van 1 April 1835 (*Stbl.* no. 5), worden ontbonden en de bestuurders of beheerders van fondsen tot meergenoemde wees- of momboirkamers behoorende, of bij dezelve, onder welken titel ook, voorhanden of in beheer, worden ontslagen met den eersten October 1852, des middags ten 12 ure, behoudens de verpligting der alsdan ontbondene en ontslagene kamers, commissien, bestuurders en beheerders, en van allen die, onder welken titel of welke benaming ook, eenige archiven, goederen, gelden of geldswaarden, niets daarvan uitgezonderd, die wees- of momboirkamers betreffende, onder hun beheer of hunne bewaring mogten hebben, om al die activiteiten behoorlijk te bewaren, tot op het oogenblik dat dezelve door of namens de algemeene commissie zullen worden opgevorderd en overgenomen.

— Bij Z. M. besluiten van den 15 dezer, nos. 61 en 62, zijn 10 hoofd- en subalterne officieren, zoo van de generale provinciale staven als van de infanterie gepensioneerd, en, ter vervulling der daarvan en onlangs ontstane vacaturen, een twee-en-dertigtal officieren in onderscheiden rangen bevorderd.

Wij kunnen — dus leest men in het *Zondagsblad* — bevestigen hetgeen dezer dagen als gerucht is medegedeeld, dat de tractementen van de 2de luitenants met *f* 100 's jaars zijn verhoogd.

— Bij besluit van den 18 dezer, no. 36, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal gedurende de zitting van 1852—1853 te benoemen, den heer mr. *J. A. Philipse*, lid dier Kamer.

— Z. M heeft dezer dagen bepaald, dat de formatie van het regement veld-artillerie zal zijn als volgt:

Het regement zal bestaan uit den staf, 10 veld-compagnien, 1 compagnie van het Limburgsche bonds-contingent en eene depôt-compagnie, ter bediening van 11 batterijen van 12ponders, bespannen met 4 paarden.

De 1ste, 2de, 3de, 4de (op te rigten) en 5de compagnien zullen met de hoofd-administratie en de op te rigten depôt-compagnie te Utrecht; de 6de, 7de, 8ste (thans depôt-compagnie) 9de en 10de compagnie, benevens de compagnie van het Limburgsche bonds-contingent, te Amersfoort garnizoen houden, werwaarts zij zich met den 1 October zullen begeven.

— De minister van finantien heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden October, November en December dezes jaars, en niet langer, ten kantore van de betaalmeesters in de arrondissementen, de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de 3de drie maanden van 1852; zullende gezegde betaling aanvang nemen op Vrijdag, den 1 October aanstaande, en voorts, op gemeld tijdvak, betaalbaar zijn dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd.

— De minister van finantien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het grootboek der 4 pCt. nationale schuld, zal geschieden op de bureaux van het grootboek der nationale schuld, gevestigd te Amsterdam, en wel alleenlijk over het halfjaar, verschijnende 1º October 1852, van Vrijdag den 1sten tot en met Vrijdag den 15den dier maand en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag den 18 October 1852 tot en met den 15 Februarij 1853. Tevens worden overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* no. 24), voor de tiende of laatste maal opgeroepen de nog niet opgekomen regthebbenden, op de renten over het halfjaar, verschenen geweest op 1 April 1848.

— In de zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden van den 8 dezer is behandeld de voorziening in cassatie van *N. Fregeres*, te Amsterdam, tegen een vonnis van de Arrondissements-Regtbank aldaar, van 13 Mei jl. Nadat door den raadsheer mr. *de Greve*, rapport was uitgebragt, heeft de heer mr. *D. Léon* de gedane vordering geadstrueerd en op verscheidene gronden de onbevoegdheid van de plaatselijke besturen betoogd, om, uit kracht hunner verordeningen, de woningen der ingezetenen huns ondanks, binnen te treden. Op heden zal de advocaat-generaal zijne conclusie in dezen nemen.

Het uitvoerig pleidooi, door den heer mr. *Léon* in deze zaak, waarbij het een zoo groot en teeder beginsel, de onschendbaarheid n. l. van domicilie, geldt, gehouden, is in zijn geheel te vinden in het weekblad *de Gemeente-Stem* van heden den 20 Sept., waarnaar wij belangstellenden vermeenen te mogen verwijzen.

— Ter provinciale griffie liggen ter inzage de voorwaarden, waarnaar, op den 15 October a. s., te Delft zal plaats hebben de openbare aanbesteding der levering van hout, en onderscheidene behoeften en gereedschappen, ten dienste van de artillerie-stapel en constructie-magazijnen aldaar.

— De *Prov. Bladen* nos. 146—148, bevatten:

1º. Besluit van Heeren Ged. Staten, houdende mededeeling van de door Z. M. den Koning bij besluit van den 16 Augustus jl., no. 37, goedgekeurde voorschriften en model-begrooting der plaatselijke inkomsten en uitgaven van de gemeenten in deze provincie.

2º. Besluit als voren, dat de provinciale bibliotheek, geplaatst op het paleis van justitie te dezer stede, te rekenen van den 1 October e. k., voor algemeen gebruik zal worden opengesteld, en zulks volgens een deswege vastgesteld reglement. (*zie Bekendmaking.*)

3º. Missive van den heer Commissaris des Konings, dat de aanvragen om eens anders grond of water te mogen bejagen of bevisschen, aan *gevestigde besturen of autoriteiten* gerigt, (onverminderd de toepasselijkheid der vrijstelling van onvermogenden, bij art. 27 A, no. 4 der wet van 3 October 1843 toegekend), ingevolge art. 12 van gemelde wet, op gezegeld papier behooren gesteld te worden.

— De Algemeene Rekenkamer, gelet hebbende op onderscheidene wettelijke bepalingen, heeft bekend gemaakt, dat door openbare verbranding, zijn vernietigd *f* 45,242 185 aan bewijzen van staatsschulden, waaronder o. a. *f* 29,977,185 aan ingetrokken muntbiljetten, voortgevloeid uit de wet van 18 December 1845, (*Staatsblad* no. 90).

— Dezer dagen is te Amsterdam, tot bevordering van scheepsbouw en daarmede in verband staande bedrijven, nevens de reeds bestaande vereenigingen van dergelijken aard, opgerigt de Amsterdamsche Kottervereeniging. Zij zal jaarlijks een scherp vaartuig doen bouwen, hetwelk, uitsluitend bemand door werkende leden der vereeniging, deel zal nemen aan uitgeschrevene wedstrijden voor dergelijke vaartuigen, zoowel buiten- als binnen 's lands, en na verloop van ieder societeitsjaar onder de leden verloot zal worden.

— In de diergaarde van het Zoölogisch Genootschap te Amsterdam is aangekomen het groote Wapiti-hert van Noord-Amerika, *Cervus Canadensis*. Opmerkelijk is de schoone verzameling van herten, welke op dit oogenblik in het bezit van het genootschap is, niet minder dan 13 soorten bevattende, waaronder hoogst zeldzame.

— Men verneemt, dat er toebereidselen worden gemaakt, om in den loop van het jaar 1853 Rijks-telegrafen aan te leggen langs de volgende lijnen: 1º. van Utrecht over Gorinchem naar 's Hertogenbosch; 2º. van Arnhem over Zwolle, Assen en Groningen, naar de Hanoversche grenzen; 3º. van Arnhem over Nijmegen, Venlo en Maastricht, naar de Pruisische en Belgische grenzen.

— De dagbladen van St. Petersburg melden, dat in de maand Mei 1853 aanst. eene groote tentoonstelling voor de Russische nijverheid te Moskou zal plaats hebben. Eene commissie is daartoe te Moskou benoemd, onder voorzitterschap van den staatsraad in werkelijke dienst, den heer *Volkoff*.

— Te Brussel is eene maatschappij van verzekering tegen de failliten gesticht, onder den titel van *la Garantie du Commerce*. Die maatschappij zou wezenlijke dienst aan de handeldrijvende klasse kunnen bewijzen; want al te dikwijls worden deftige handelhuizen in moeijelijke omstandigheden gebragt, uit hoofde der verliezen die zij leden door bankbreuken. In Italie, Frankrijk, Engeland en elders moeten reeds zulke maatschappijen een goeden uitslag hebben.

LEVENSSCHETS
VAN DEN
HERTOG VAN WELLINGTON.

Arthur Wellesley, hertog van Wellington, prins van Waterloo, derde zoon van den graaf van Mornington, uit het huwelijk met Anna Hill, de dochter van den burggraaf Dunganon, werd den 1 Mei 1769 te Dungancastle geboren, in hetzelfde jaar, dat ook zijn groote tegenstander, Napoleon, het licht aanschouwde. Hij ontving zijne opvoeding te Eton, ging daarna op de krijgsschool te Angers, in Frankrijk, en nam in 1787 als vaandrig in een Britsch regement infanterie dienst. Later kocht hij eene plaats als overste bij het 33ste regement, waarmede hij in 1794 den veldtogt in Nederland bijwoonde. Toen zijn broeder in 1797 gouverneur-generaal van Oost Indie was geworden, vergezelde hij hem aan het hoofd zijns regements, muntte in den strijd tegen Tippo Saib uit, en werd daarvoor tot generaal majoor benoemd. Nog meer onderscheiding verwierf hij zich in den oorlog tegen de Maratten, wier leger, uit 60,000 man ruiterij bestaande, hij met een korps van 12,000 man vernielde. Na dat sir Arthur in 1805 naar Engeland teruggekeerd was, werd hij in 1806 te Newport tot lid van het Lagerhuis gekozen. In 1807 begeleidde hij den stadhouder, hertog van Richmond, als secretaris naar Ierland. In Augustus van hetzelfde jaar voegde hij zich bij de expeditie van lord Cathcart, tegen Kopenhagen, en onderhandelde over de kapitulatie dier stad. De Regering beloonde zijne diensten bij deze, in de geschiedenis, gebrandmerkte onderneming met den rang van luitenant-generaal, en zond hem in 1808 aan het hoofd van een korps naar Portugal. Velen twijfelden destijds nog aan zijne groote krijgsbekwaamheden. Intusschen sloeg hij den 18 Augustus de Franschen bij Rolexa en den 21sten bij Vimieira. Desniettegenstaande moest hij hierop het opperbevel aan Dalrymple overgeven, die het verdrag van Cintra sloot, waarna de Franschen Portugal ontruimden. Sir Arthur bezat verstand genoeg om alle gevoeligheid te verbloemen; ja, hij verdedigde zelfs de gedragslijn van hem, die boven hem voorgetrokken was. Reeds in April 1809 bekwam hij daarvoor het operbevel over de versterkte Britsche, alsmede over de inheemsche, troepen in Portugal. Op den 11 Mei overviel hij Soult te Oporto, drong toen Spanje binnen en sloeg de vereenigde Fransche magt op 26 Julij in den tweedaagschen, doch weinig beslissenden, slag bij Talavera. Het Britsche parlement beloonde hem met eene jaarlijksche rente van 2000 p. st.; de Prins-regent verhief hem tot burggraaf Wellesley van Talavera, het Portugeesche regentschap verleende hem den titel van markies van Vimieira. De snelle marsch die de Fransche maarschalken Soult en Ney van Salamanca naar Estramadura maakten, noodzaakte hem echter weldra over den Taag naar Portugal terug te keeren. Hij trok den Franschen opperbevelhebber Massena, die hem volgde, op 27 en 28 Sept. in den bloedigen slag bij Busaco, en snelde toen tot dekking van Lissabon naar de versterkte stelling van Torres Vedras. Massena kon deze liniën zonder versterking niet aangrijpen, en zag zich eindelijk, na zes maanden te hebben gewacht, genoodzaakt den terugtogt naar Spanje aan te nemen. Wellington ontving andermaal den dank des parlements en de waardigheid van markies van Torres Vedras. Door de zwakke regenten van het Pyreneesche schiereiland slecht ondersteund, rukte hij den vijand voorzigtig na, dwong hem tot de overgave van Almeida en hield zich den 5 Mei 1811 aan zijne stelling te Fuentes de Onoro weder staande. In September trok hij den Taag over, om te verhinderen, dat Cindad Rodrigo van levensmiddelen en krijgsvoorraad voorzien werd. Terwijl Marmont, de nieuwe Fransche opperbevelhebber, in de winterkwartieren lag, maakte hij toebereidselen tot de belegering dier stad en nam dezelve op 12 Febr. 1812. Het Spaansche regentschap beloonde hem voor de zege met den titel van hertog van Ciudad Rodrigo, en de waardigheid van grande 1ste klasse; het Britsch parlement stond hem op nieuw een jaargeld van 2000 p. st. toe. Hierop nam Wellington op 7 April Badajoz, ging daar over den Taag en drong Castilië binnen. Na een aantal geschikte manoeuvres gelukte het hem Marmont, op 22 Julij, bij Salamanca, door een aanval op zijn linker vleugel een beslissenden slag toe te brengen. Hij vervolgde de Franschen tot Valladolid, wendde zich over den Douro terug en nam op 13 Aug. Madrid in bezit. De Engelsche Prins-regent verhief hem thans tot markies van Wellesley en het parlement gaf hem tot aankoop van goederen een geschenk van 100,000 p. De groote, zedelijke overwinning, welke de inneming der hoofdstad der Spaansche nationale zaak verschafte, verontschuldigde Wellington voldoende dat hij de vervolging van het Fransche leger niet voortzette. Terwijl Soult de belegering van Cadix en Andalusië opgaf om zich met de verslagene troepen van Marmont te vereenigen, werden laatstgenoemden door generaal Souham tegen Burgos aangevoerd. Wellington haastte zich de plaats vóór de vereeniging der vijanden te veroveren, vond echter zulk een hardnekkigen tegenstand, dat hij de belegering opgeven en den 20 October 1812 den terugtogt naar de Portugesche grenzen aanvangen moest. Tusschen Salamanca en Ciudad Rodrigo kwam hij zelfs in gevaar, minstens zijne bagage en zijn geschut te verliezen, wanneer hem niet eene groote werkeloosheid der Franschen te hulp gekomen was. De Prins-regent benoemde hem wegens zijne vastberadenheid en standvastigheid tot markies van Wellesley in de drie Britsche rijken, waarbij het parlement weder eene dotatie van 100,000 P. St. voegde. De vermindering der Fransche strijdkrachten op het Pyreneesche schiereiland en de nederlaag van Napoleon in den Russischen veldtogt, bewogen Wellington nog te meer om zich voor den veldtogt van 1813 buitengewoon in te spannen. Op zijn wensch werden de Spaansche troepen beter georganiseerd, en onder zijn onmiddelijk bevel gesteld. Hij nam in het voorjaar het door den vijand aan de Ebro vrijwillig verlaten land in bezit, en keerde zich toen tot het Fransche leger, dat onder Koning Josef en Jourdan eene stelling achter den Douro ingenomen had. Onder een voorgewenden frontaanval ging hij eenige uren beneden deze stelling over de rivier, en dreef daardoor den vijand naar Burgos, van daar op Vittoria, waar hij op den 21 Junij 1813 de volstandigste zegepraal behaalde. Tallooze gevangenen, 151 kanonnen, de geheele bagage en de schatten van Koning Jozef vielen in zijne handen. Terwijl hem de Prins-regent tot de waardigheid van veldmaarschalk verhief, benoemde hem de Spaansche Cortes tot hertog van Vittoria, en schonken hem de heerlijkheid Sotto di Roma. Intusschen verzamelde Soult het Fransche leger te Bayonne, en trok de Pyreneën over om San Sebastian en Pampeluna te redden. Wellington sloeg de vertwijfelde aanvallen van zijne waardige tegenstanders van 24 Julij tot 1 Augustus af en nam op 8 September San Sebastian stormenderhand in. Op 7 October ging hij de Bidassoa over en nam in bloedige gevechten de Fransche stellingen aan de Nive en Nivelle. Soult versterkte zich met zijne ontmoedigde en gedunde strijdkrachten te Bayonne, welke Wellington in December naderde. Na een oponthoud van twee maanden, terwijl Wellington intusschen versche troepen kreeg, noodzaakte hij Soult door een aanval op zijn regterflank tot den terugtogt in de stelling bij Orthez. Op den 27 Februarij 1814 overwon Wellington ook hier. Terwijl hij Dalhousie met een sterk korps naar Bordeaux zond, volgde hij den vijand strijdende tot onder de muren van Toulouse, dat na een bloedig gevecht op 10 April in zijne handen viel. Op

het berigt der inneming van Parijs door de bondgenooten bewilligde hij den volgenden dag den vijand een wapenstilstand, waarop eene kapitulatie volgde.

De impopulariteit, welke zich Wellington later als staatkundig persoon op den hals haalde, was niet zelden de reden dat men ook zijne groote krijgskundige bekwaamheden miskende. Hij muntte noch door genialiteit, noch door stoute denkbeelden, wel echter door eigenaardigheden van zijn karakter uit. Een scherpzinnig verstand, een ijzeren wil, daarbij eene koelheid, welke bijna phlegma scheen, vormden den grondslag van zijn wezen. Juist deze eigenschappen waren noodig, om onder de gegevene omstandigheden te werken. De voorzigtigheid, de bedaardheid, de onverzettelijkheid, waarmede hij de hoogmoedige maarschalken des Keizers tegenover stond; het geduld en de ongevoeligheid, waarmede hij de volksbesturen behandelde; het koude overleg, waarmede hij de wilde elementen van den volksoorlog benuttigde, boeiden de zege voortdurend aan zijne vanen. Buitendien maakte Wellington van de onbeteugelbare Britsche troepen een leger, dat door orde, gehoorzaamheid, krijgskundige juistheid en voortreffelijke verplegingsmiddelen geen voorbeeld naast zich telde. Zelfs uit de ellendige Portugesche strijdkrachten wist hij een duchtig leger te vormen. Nadat hij de verbondene Vorsten te Parijs een bezoek had gebragt, reisde hij naar Madrid, waar hij door Ferdinand VII in zijne verkregene waardigheden bevestigd en tot kapitein-generaal benoemd werd. Voor het achterstallige van zijn inkomen koos hij het kroondomein Xeres de la Frontera. De Engelsche Prins-regent verleende hem op den 3 Mei 1814 de waardigheid van hertog van Wellington en van markies van Douro. Na zijne aankomst te Londen op den 23 Junij schonk hem het parlement 400,000 p. st. tot den aankoop van landerijen, en ontving hem in eene plegtige zitting op 1 Julij. Als buitengewoon gezant vertrok hij daarna naar Parijs, en op den 1 Februarij 1815 trad hij als Britsch gevolmagtigde op het congres te Weenen in de plaats van Castlereagh. Toen de landing van Napoleon bekend werd, onderteekende hij het Weener verdrag en ging naar België, waar hij op 6 April te Brussel het opperbevel over de Britsche, Hanoversche, Brunswijksche en Nederlandsche troepen, overnam. Toen hij het berigt ontving, dat Napoleon de Pruisische troepen, bij Ligny, had aangegrepen, brak hij met zijn leger op, leverde Ney op 16 Junij bij Quatre-Bras een hevig gevecht, doch kon Blucher geen hulp bieden. Op 18 Junij leverde hij Napoleon den bloedigen slag bij Waterloo, in welken zijne ijzeren standvastigheid en de aankomst van de Pruissen ten tweeden male het einde van het Fransche Keizerrijk voorbereidden. In vereeniging met Blucher snelde hij naar Parijs, welke stad hij op 5 Julij 1815 bij kapitulatie binnentrok. Het Britsche parlement beloonde hem nogmaals met 200,000 p. st. en de Koning der Nederlanden schonk hem den titel van Prins van Waterloo en aanzienlijke kroonlanderijen. De overige souvereinen overlaadden hem evenzeer met titels, orders en de schatbaarste geschenken. Geheel Europa vierde toenmaals den held, die zoo wezenlijk tot den val van Napoleon en der Fransche oppermagt had bijgedragen. Na het verdrag van 20 November 1815 bekwam hij het opperbevel over de verbondene troepen, die Frankrijk bezet hielden. Ook in deze zeer diplomatieke positie behield hij zijne hartstogtelooze, rustige houding, doch toonde geene edelmoedigheid, gelijk zijne houding in het proces van Ney bewijst. Daarentegen vonden de Bourbons tegenover de bondgenooten in hem eene zekere ondersteuning. Op het congres te Aken stelde hij in 1818 zelf de terugtrekking van het occupatieleger voor, ook hielp hij het vraagstuk der betaling van de oorlogskosten ten gunste der Fransche regering beslissen. In het jaar 1822 vertrok hij als Britsch gevolmagtigde naar het congres van Verona, waar hij zich wel is waar niet in den zin van het heilige verbond, maar wel als Torystisch staatsman verklaarde. In zijne betrekking van lid van het hoogerhuis helde hij meer en meer naar de beginselen van het sterkste Torysmus over. Wel is waar scheen hij aanvankelijk de vrijzinnigste inzigten van Canning te ondersteunen, doch hij trad langzamerhand tegen dien staatsman op. Na de aftreding van Goderich belaste hij zich in Jan. 1828 met de zamenstelling van een nieuw ministerie, in hetwelk hij als eerste lord der schatkist plaats nam. Reeds een jaar vroeger was hij na den dood des hertogs van York tot opperbevelhebber der Britsche landmagt benoemd. Hij omringde zich met echte Tories, trachtte aan het staatsbestuur eene militaire rigting te geven, en verwaarloosde de zeer ingewikkelde buitenlandsche staatkunde geheel en al. Intusschen bezat hij scherpzinnigheid en vastberadenheid genoeg om in 1829 zelf het initiatief tot emancipatie der Katholieken te nemen. De invloed der Fransche Julij-revolutie op de Britsche natie, en de troonsbestijging van Willem IV, veroorzaakten in November 1830 den val van zijn bestuur en der Tories. Met hardnekkigheid bestreed hij nu de parlements- en andere hervormingen, welke door de Whig-ministers werden voorgedragen. Spreidde hij geen glansrijk redenaars-talent in het hoogerhuis ten toon, zoo oefende toch zijn persoonlijk aanzien en de helderheid en de bepaaldheid zijner uitdrukkingen den grootsten invloed uit. Na de aftreding der Whigs in Nov. 1834 greep hij met Peel weder de teugels des bewinds in handen, als secretaris van staat voor buitenlandsche zaken, doch moest reeds bij de opening der zitting van 1835 aftreden. Toen Peel na den val der Whigs in 1841 zijn ministerie zamenstelde, trad hij op nieuw in het bestuur zonder een bepaald departement te aanvaarden. Tot ergernis der ultra-Tories liet hij zich door zijne ambtgenooten tot de staatkunde van den vrijen handel overhalen. Met de ontbinding van het kabinet in Junij 1846 trad ook Wellington af, ofschoon de Whigs hem trachten te houden. Buiten het opperbevelhebberschap over het leger, bekleedde hij nog de betrekking van lord-luitenant van Hampshire, kolonel der garde grenadiers, kolonel der brigade karabiniers, gouverneur van den Tower en van de citadel van Dover, lord-wachter der vijf havens, kanselier der hoogeschool te Oxford, lord opziener van St. James en Greenpark. Hij huwde in 1806 met miss Packenham, de zuster van baron Longford. Uit dezen echt werd de markies van Douro, overste in het Britsche leger en erfgenaam zijns vaders, geboren.

(*N. R. Ct.*)

218de STAATS-LOTERIJ.

Tweede klasse.

1ste Trekk. No. 4889 en 1177, ieder een prijs van *f* 1000.
2de » Nos. 3067, 2165 en 4222, ieder een prijs van *f* 1000. No. 925, een prijs van *f* 1250. No. 14970, een prijs van *f* 5000. No. 2484, een prijs van *f* 20,000.
3de » Nos. 1537, 15931, 2545 en 5297, ieder een prijs van *f* 1000. No. 10306, een prijs van *f* 1250.
4de » No. 17487, een prijs van *f* 2500. No. 3200, een prijs van *f* 1000.

Bij acte verleden voor den Heer Kantonregter te Harlingen, den 16 September 1852, is door Mejufvrouw DIEUWERTJE van GELDER, vroeger gehuwd geweest met wijlen den Heer *Anthonij Hoexum van Dijk*, thans Echtgenoote van den Heer *Douwe Feikema*, Koopman te Franeker, aan haren Zoon uit eersten echt, BAREND van DIJK, wonende te Amsterdam, verleend handligting, om te sluiten een contract tot overneming van eenen Boekhandel, aan te gaan eene compagnieschap tot het drijven der affaire, en verder al datgene te doen wat tot het drijven van eenen Boek-, Papier- en Commissiehandel gevorderd wordt.

Voor Extract,
T. M. WENTHOLT, *Griffier*.

Vergadering van het Genootschap
AFSCHAFFING VAN DEN STERKEN DRANK,

op *WOENSDAG den* 22 *September* 1852, 's avonds ten 8 ure. Ook zonder bewijs van toegang wordt aan een ieder deze vergaderingen opengesteld, wie belang stellen om met ons een kwaad te helpen tegengaan hetwelk zoo veel ellende over den staat en vele huisgezinnen uitstort.

JOURE.

Bij A. CORNEL zal gedurende de Kermis plaats hebben:
OPEN TAFEL, den 23, 26 en 29 September e. k.
BILLARTPARTIJ, op Vrijdag den 24 September daaraanvolgende.

PRIJS:
Eene ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS,
nader te bepalene PREMIE.

*** Vijftigjarige echtvereeniging van:
Leeuwarden, den 20 September 1852.
S. CROMMELIN, *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw*, *Rustend Predikant te Leeuwarden*, en
[illegible] H. W. BROUWER.

*** Getrouwd:
Harlingen, den 14 September 1852.
A. van der WERVE, van *Amsterdam*, met E. KEIL.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, den 15 September 1852.
W. HARMENS, Cz. van *Harlingen*, en H. BOLMAN.
Eenige kennisgeving.

HARLINGEN, den 13 September 1852. Bevallen van een' Zoon C. KROEGER, geliefde Echtgenoote van
Eenige kennisgeving. H. SIMONSZ.

*** Heden beviel van een' Zoon CATHARINA BOSCH, Echtgenoot van
Harlingen, den 15 September 1852. P. R. SNIJDER.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter C. M. B. CARBASIUS, hartelijk geliefde Echtgenoote van
Meppel, den 16 September 1852. A. W. KAMP, *Predikant.*
Eenige kennisgeving.

HOLWERD, den 17 September 1852. Heden beviel van een' welgeschapen Zoon Vrouwe W. G. ADEMA — van Beijma.

*** Mijne geliefde Echtgenoot AUKJE NIJLAND, beviel heden van een' Zoon.
Leeuwarden, den 18 September 1852. G. de KOE.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ten onzen huize, onze Zoon en Behuwdzoon CHRISTIAAN JOHAN GOTLIEB, Oostindisch Ambtenaar, met verlof hier te Lande, in den ouderdom van ruim 29 jaren.
Arnhem, den 12 September 1852.
M. H. WITBOLS FEUGEN.
L. WITBOLS FEUGEN — van der Werff.
Eenige kennisgeving.

*** Werd ik op Donderdag den 9 dezer verblijd door de geboorte van eene welgeschapene Dochter en op Vrijdag den 10den des morgens van nog eene; deze vreugde veranderde spoedig in de bitterste droefheid door het kort daarop overlijden van mijne zeer geliefde Echtgenoot SIJKE RINDERTS ALGERA, in den ouderdom van 41½ jaren. Wat ik met mijne 8 Kinderen in haar verlies is niet uit te drukken; de Vrijmagtige die mij een zoo zwaar kruis oplegt schenke mij genadig de kracht om het regt te dragen. Hij doe mij met Job zeggen: »de Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd;" en Hij trooste mij daarmede, dat ik nederig mag gelooven en vertrouwen, dat mijne dierbare afgestorvene is ingegaan in de ruste, welke overblijft voor het volk van God, waar ik haar eenmaal hoop weder te zien om te zamen den Drieëenigen God volmaakt te verheerlijken.
Suawoude, den 13 September 1852. DANIëL BOUWES van der MEULEN.

FRANEKER, den 16 September 1852. Heden overleed, na een langdurig smartelijk lijden, mijn geliefde Echtgenoot JAN van der LEEST, in leven Mr. Timmerman, oud ruim 34 jaren, waarvan ik slechts 2½ jaar gelukkig met hem vereenigd mogt zijn, mij nalatende 3 Kinderen, waarvan 2 uit zijn vorig huwelijk.
G. DRAGER, Wed. J. van der Leest.

*** Ten tweeden male trof mij een gevoelige slag door het overlijden van mijn geliefd jongst Zoontje IJME, in den jeugdigen leeftijd van ruim 3 jaren.
Menaldum, den 16 September 1852.
T. FABER,
Wed. H. E. Scheltema.

LEEUWARDEN, den 18 September 1852. Heden overleed alhier in den ouderdom van zes en veertig en na eene echtvereeniging van ruim achttien jaren, mijne geliefde Echtgenoote, ANNA SCHREUDER, diep betreurd door mij, hare drie kinderen en verdere betrekkingen.
Eenige kennisgeving. I. NAUTA ANDREÆ.

*** Het Dochtertje, welks geboorte ons den 2 Augustus zoo zeer verheugde, werd heden, tot onze groote droefheid van ons terug genomen.
Tjummarum, den 19 September 1852.
A. G. BIJLSMA.
A. W. BRUINSMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, mijne hartelijk geliefde Echtenoot SIJTSKE SJOERDS GORTER, in den ouderdom van ruim 61 jaren en na eene gelukkige echtverbindtenis van 39 jaren.
Dokkum, den 19 September 1852. F. A. KLAVER.
Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 14 tot en met den 20 Sept. 1852 aangegeven: 15 Geboren, 7 Overleden, Gehuwd 5 paren.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 17 September 1852, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 35. AANVOER: 931/4, 226/8 en 89/16 vaten.
KAAS, - 18 à *f* 21,50. » 9630 Ned. ℔.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 18 *September* 1852.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	2½ pCt.	64¾	64 13/16	64 13/16
Dito dito..	3 »	77⅝		
Dito dito ...	4 »	96¾	97	97
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.	4½ »	125½		

FRANKRIJK.

Obligatien....	3 pCt.			

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	108¼	108⅜	108¼
dito dito 1828/1829	5 »	107	107⅛	
Dito bij dito..	4 »	91½	91⅝	
Geldl. te Londen	4½ »	103		

SPANJE.

Obligatien.....	1 pCt.	23 11/16	23¾	23¾
»	3 »	50		
» Binnenl. à6/m	3 »	45¾	45⅞	45⅞
Coupons Bewijzen.....				
Amort. Schuld........		6 1/16	6⅛	6⅛

OOSTENRIJK.

Metaliek.......	5 pCt.	78¾	79	
» (nieuwe)	2½ »	40⅞	41	
» » Amst.	5 »	91⅛	91⅜	91¼

PORTUGAL.

Te Londen....	5 pCt.	43		
»	4 »	39½	39⅝	39 9/16

Metal. La. B. 5 pCt. 91⅛, ¼, 3/16; Weenerb. bij Goll en C°. 4 pCt. 69½, 70; Nieuwe Mexik. 26 9/16; Gren. Uitg. 12½, 9/16; Ecuador 4¼; Venez. 3½ pCt. 42; 6 pCt. Turksche Leening 104½, ⅝; Metal. 1851 2½ pCt. 40⅜, ½; Dito 5 pCt. 79⅛, ¼.

Zondag den 19 *September.*

Belg. bij Rotsch. 2½ pCts. 52⅞, 53. Spaansche 1 pCts. 23⅞, 15/16, ⅞. Binnenl. 3 pCt. 46⅜, 5/16, ¼, 5/16. Amortis. 6¼. Bewijzen Coup. 2 15/16. Fransche Oblig. 3 pCt. 73. Metaliek 5 pCt. 78⅝, ½, ⅜, 7/16, ⅜. Dito 2½ pCts. 40¾, ⅞. Dito 1851 40¼, 3/16. Weener Aand. van 250 fl. *f* 363. Portug. 4 pCts. 39⅜. Onbep. Mexik. 25. Uitgest. Grenada 12⅝, 9/16.

In Spaansche fondsen zijn heden aanzienlijke partijen tot verbeterde prijzen verhandeld. Voor Fransche en Portug. waren insgelijks hoogere koersen te bedingen. Oostenrijksche waren, bij vrij levendige affaire, tot verminderde prijzen verkrijgbaar. Tot de overige genoteerde koersen was de omzet van weinig beteekenis.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van FRANEKERADEEL, brengen bij deze ter kennis van de Hervormde Floreenpligtigen van *Herbaijum* en *Midlum*, dat de opneming van de Kerkerekeningen enz. op den vroeger daar voor gestelden dag, zijnde den 28 September e. k., niet kan plaats hebben en alsnu bepaald is op DONDERDAG *den* 30 *September e. k.*, te *Herbaijum* 's voormiddags 10 en te *Midlum* 's namiddags 1 uur.

Franeker, den 18 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
REERMA v. BEIJMA thoe KINGMA.
De Secretaris der Gemeente,
C. WIJBENGA.

Verhuring van eene Zathe en Landen.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DONIAWERSTAL, zijn voornemens op Woensdag den 22 September 1852, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *Wierd R. Wierdsma*, Kastelein te Sintnicolaasga, in het openbaar, onder uitloving van strijk- en verhooggeld, te verhuren:

Eene vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR c. a., staande en gelegen bij de Hooidammen onder den dorpe Sintnicolaasga, gekw. no. 1, groot 56 bunder 32 roede 45 el, zoo Weid- als Hooiland; bij *S. H. Glastra* en *Vrouw*, in huur en gebruik, in eigendom behoorende aan het dorp Sintnicolaasga, en zulks voor den tijd van vijf of acht jaren, ter keuze van de verhuurders, in te gaan Sint Petri en den 12 Mei 1853.

Conditiën te vernemen ter Secretarie der gemeente Doniawerstal te Langweer.

Langweer, den 6 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN DE WOESTIJNE VOERMAN.
De Secretaris der Gemeente,
W. HOOGLAND.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, gedenken, op Zaturdag den 25 September e. k., des middags ten 12 ure, ten Gemeente-huize te Koudum, bij inschrijving en opbod aan te besteden:

Het AFDAMMEN, DROOGMAKEN en OPGRAVEN, of SLATTEN van de VAART, strekkende van af het zoogenaamde Kramerszet, ten Noordwesten van Koudum, tot aan de Kruissloot, ter lengte van 1046 el, en zulks in één perceel.

Het Bestek volgens hetwelk deze Aanbesteding zal plaats hebben, ligt ter lezing aan het Gemeentehuis voornoemd.

Koudum, den 15 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
E. VAN ASBECK.
De Secretaris,
T. PLANTENGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN TIETJERKSTERADEEL; convoceren bij deze, ten verzoeke van Heeren Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van het dorp *Eernewoude*, om te verschijnen in de Kerk aldaar op Woensdag den 6 October 1852 des voormiddags ten 11 ure, ten einde: 1°. op te nemen de Rekening der Kerkvoogdij-administratie over het jaar 1851, en dezelve bij welbevinding te sluiten; 2°. vast te stellen de Begrootingstaten over de jaren 1850, 1851, 1852 en 1853; 3°. te benoemen eenen Kerkvoogd, en 4°. te beraadslagen en te besluiten over een voorstel, om eene som af te staan uit de fondsen der Kerk tot werkverschaffing aan de armen aldaar.

Bergum, den 20 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voormeld,
H. B. v. SMINIA.
De Secretaris der Gemeente,
MR. A. FERF.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BAARDERADEEL, roepen door deze de Hervormde Floreenpligtigen van de onderscheidene Dorpen dier Gemeente op in de respective kerken der Hervormden, tegen de hierna genoemde dagen en uren, als:

Woensdag den 22 September 1852, des voormiddags te 10 uur van *Oosterlittens*; 's namiddags 1 uur van *Winsum*.
Zaturdag den 25 dito, voormiddags 10 uur van *Bozum*; 's namiddags 1 uur van *Oosterwierum*.
Maandag den 27 dito, voormiddags 10 uur van *Britswerd*; 's middags 12 uur van *Wieuwerd*.
Dingsdag den 28 dito, voormiddags 10 uur van *Hijlaard*; 's middags 12 uur van *Huins*.
Donderdag den 30 dito, voormiddags 10 uur van *Lijons*; 's middags 12 uur van *Baard*.
Zaturdag den 2 October, voormiddags 11 uur van *Weidum*.
Maandag den 4 dito, voorm. 10 uur van *Jellum*; 's middags 12 uur van *Beers*.
Donderdag den 7 dito, voormiddags 11 uur van *Jorwerd*.
Zaturdag den 9 dito, voormiddags 11 uur van *Mantgum* en *Schillaard*.

Ten einde: met uitzondering der Floreenpligtigen van Winsum, de Rekening der Kerkvoogdij-Administratie over het jaar 1851, op te nemen en bij welbevinding te sluiten; — voor al de Kerkvoogdijen den Staat van Begrooting voor de dienst van 1853, te overwegen en vast te stellen en mede Floreenpligtigen van *Oosterlittens*, ter verkiezing van een nieuwen Kerkvoogd, in plaats van *Broer Tjeerd Bakker*, overleden, — en eindelijk om te raadplegen en te besluiten over al hetgeen hetwelk in het belang der Administratie dan in overweging zal worden gegeven.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
E. D. v. BEIJMA, *Burgemeester.*
J. VAN LOON Jz., *Secretaris.*

UITLOTING.

DE COMMISSIE *tot den aanleg van den Kunstweg, van den Leeuwarder-Groninger Straatweg over Bergum, Dragten, Beetsterzwaag, Gorredijk enz. naar Heerenveen*, maakt bij deze aan de inschrijvers van de geldleening ten behoeve van dien weg bekend, dat op heden van die Geldleening nog groot 133,500 Ned. guldens, uitgeloot zijn *tien* aandeelen à 500 guldens, en wel de navolgende nummers: 11, 29, 42, 89, 105, 147, 152, 159, 213, 221.

De Voorzitter van de Commissie voornoemd,
J. A. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
De Secretaris,
ANDREÆ.

MR. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op *Dingsdag den 28 September* 1852, 's namiddags 4 uur, in de Herberg *de Froskepolle onder Huizum*, provisioneel verkoopen:

Eene in den laatsten tijd bijna geheel vernieuwde HOUTEN LOODS, ingerigt voor Koestalling en Kalvermesterij, met Bergplaats voor Hooi, staande en gelegen aan het water bij de Buren te Huizum, Kad. sectie C, no. 31, groot 1 roede 8 el; bij de Weduwe *H. J. v. d. Veen* in gebruik; den 12 Mei 1853 vrij te aanvaarden.

Conditiën te vernemen ten huize van A. WIERSMA, *in de Schrans onder Huizum.*

MR. G. SCHOT, Notaris te Franeker, zal, op Maandag den 27 September 1852, des namiddags om 3 uur, ten huize van *J. de Jager*, te Franeker, provisioneel verkoopen:

1 bunder 98 roede 60 el vruchtbaar WEIDLAND, gelegen aan den Plattendijk op Hiedum onder Franeker, voorzien van beste gele Tigchelklei; bij *D. D. Dijkstra* in gebruik; 12 November 1852 te aanvaarden.

DEZELFDE, zal, op tijd en plaats als boven, provisioneel verkoopen:
Eene hechte HUIZING met TUIN en ERVE, staande en gelegen binnen Franeker, aldaar geq. met T. N., no. 16; bij de Erven *R. van der Feen* in gebruik; 1 November 1852 te aanvaarden.

DEZELFDE, zal, op tijd en plaats als boven, door het ministerie van den Notaris LAND, provisioneel verkoopen:

Eene in de laatste jaren aanzienlijk verbeterde HEEREN HUIZING, met daarnaast staande WINKEL-HUIZING, achter gelegen PAKHUIS en ruime BERGPLAATS, waarin gedurende eene reeks van jaren Kruideniers-affaire en Tabaksfabriek is gedreven, en thans bovendien de Wijnhandel, tot welk een en ander het geheel bijzonder geschikt en wel gelegen is; alles bij de voormalige Driebruggen te Franeker, aldaar geq. met T. O. nos. 144, 145, 146 en 147, bij wijlen den Heer *B. S. Stellingwerff*, in gebruik geweest; 1 November 1852 te aanvaarden en zulks in vier perceelen met regt van zamenvoeging; breeder bij Billetten omschreven.

DEURWAARDER J. DAMEN, te Harlingen, zal aldaar, op *morgen* Woensdag den 22 September, 's middags 12 uren, in *de Concertzaal van de Harmonie*, publiek verkoopen: Eenige fraaije zoo goed als nieuwe KAGCHELS en OPEN VUURHAARDEN, waaronder een extra groote gegoten CIRCULEER-KAGCHEL, alsmede een gegoten SCHEEPS-KOOKKAGCHEL etc. etc.; één en ander is van [illegible] 9 uren te bezigtigen.

DE Notaris A. R. ATTEMA, te Wolvega, zal, op Dingsdag den [illegible] 1852, namiddags ten 3 ure, ten huize van den Kastelein *Kopfer*, [illegible] bij voorloopige toewijzing, verkoopen:

1. Eene ZATHE en onderhoorende beste WEI- en HOOILANDEN, met [illegible] BOEREN-HUIZING, SCHUUR en WATERMOLEN, te *Nijlamer*, ten W[illegible] van de Vaart naar Wolvega, groot 11,11,56, zoodanig door de Wed. [illegible] *Pieters Berkenbosch* wordt gebruikt; in 5 perceelen.
   De Watermolen mede voor andere Polderlanden dienende, ontvangt jaarlijksch voor de bemaling *f* 104,66.
2. Twee perceelen HOOILAND, in genoemde Zathe, aan de Vaart, groot 2,[illegible] eigen aan *P. J. Berkenbosch*; alles dadelijk te aanvaarden.

Inmiddels uit de hand te KOOP tot eersten October 1852; kunnende men zich deswege vervoegen ten Kantore van den Notaris.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR: Eene GREIDPLAATS, no. 24, met de NADORST, no. 23, onder Vrouwenbuurt, groot n. n. e. f. 32 bunder 83 roede 84 el (89½ p); thans nog bij *Gjalt A. v. d. Veer* in gebruik. Conditiën te vernemen bij J. G. PATER, te Leeuwarden, alwaar de briefjes *franco* moeten bezorgd worden vóór of op Vrijdag den 24 September 1852.

TE DOCKUM WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

Een wel ter nering staand ruim BURGER-HUIS, geschikt voor WINKELHUIS; November e. k. of later te aanvaarden. Nadere inlichtingen te bekomen onder letters B. B. bij A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden*. Brieven *franco*.

Uit de hand te koop:

Eene bij uitstek beste en zeer welgelegene ZATHE en LANDEN, met in 1817 geheel nieuw modern gebouwde kapitale HUIZINGE en SCHUUR, groot circa 35 bunder Bouw en Greide, staande en gelegen aan den algemeenen Puinweg en de Vaart nabij Lieve Vrouwen-Parochie.

Conditiën te vernemen bij A. BAKKER, mede-eigenaar en gebruiker.

DE Ondergeteekende niet naar genoegen geslaagd zijnde, om zijn Huis, met Tuin, Koepel enz., gelegen in het Oranjewoud, als EEN BUITEN te verkoopen, neemt de vrijheid aan zijne geëerde Landgenooten te berigten, dat hetzelve voortaan als LOGEMENT blijft opengesteld, weshalve hij zich minzaam voortdurend blijft aanbevelen, zullende hij zich door eene prompte bediening de gunst trachten waardig te maken.

N. MEIJER,
Logementhouder in 't Oranjewoud.

De kapitale Prijs van *f* 20,000

is gevallen op no. 2484, in de tweede Klasse der thans trekkende 218de Loterij, bij den Debitant H. S. LOTSTRA, te *Bolsward*, die zich verder vriendelijk in de gunst zijner Stad- en Landgenooten aanbeveelt.

BIJ J. VAN DER BAAN, Mr. Vleeschhouwer, op de Tuinen te Leeuwarden, zijn te bekomen: Beste RUNDER-HAZEN, tegen 50 Cents het Ned. pond.

DE REVALENTA ARABICA is, even als Arrowroot, een Plantenvoedsel, dat versterkt en ligt verteerbaar is, het bezit bovendien de eigenschappen, verzwakte vertering-organen en alle door gebrekkige spijsvertering ontstane ziekten zonder Medicineren, bijzondere diëet of oppassing, te genezen.

Nadere berigten worden gratis afgegeven in het VERKOOPHUIS en de bekende Depôts.

Wij ontvingen voor eenigen tijd ten geleide eener bestelling op REVALENTA, een schrijven van eenen Geestelijken Heer in Gelderland, waarin ons goedgunstig en in vriendelijke bewoordingen medegedeeld werd, dat Zijn Eerwaarde sedert lang aan slechte Spijsvertering geleden had en door het gebruik der REVALENTA in betrekkelijk korten tijd gelukkig genezen is.

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Franeker, *K. Drager*; Gorredijk, *G. S. Zwart*; Hindeloopen, *David de Jong*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Kollum, *C. Nihot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Meppel, Wed. *Branderhorst*; Sneek, *P. T. Potma.*

Genezing van een ziek Been,
door de Pillen en Zalf van HOLLOWAY.

De tweede Stuurman van het Schip *Mary Sheppart*, op deszelfs reis van Calcutta huiswaarts, bezeerde een zijner Beenen in een zoo ergen graad, dat hij geheel buiten staat was zijne werkzaamheden te verrigten. Hij gebruikte alle betrekkelijke genees- en heelmiddelen die hem door de scheeps-apotheek konden verstrekt worden, doch alles te vergeefs. Toen raadde hem de Heer *Tailor*, 2de officier van het schip, de Zalf en Pillen van *Holloway* te gebruiken. Hij wendde zich werkelijk, ter verkrijging van dezelve aan een der passagiers, die hem eenige weinige dosis daarvan wilde afstaan, met dat goed gevolg dat reeds lang voor zijne aankomst in Engeland zijn been zoo volmaakt genezen was, dat men geene sporen meer van die gevaarlijke wonde kon bespeuren.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Harddraverij te Joure.

MET vereischte toestemming gedenken de Kasteleins RUURD ROMKEMA en DURK VAN DER HEIDE, op de Enkele Regel aldaar, op Vrijdag den 24 September e. k. te laten Verharddraven, door Paarden welke geen Goud noch Zilver onder den Man gewonnen hebben:

Tot PRIJS: *een fraai ZILVEREN TABAKS-KOMFOOR.*
PREMIE: *nader te bepalen.*

Aangifte der Paarden 's voormiddags 11 uur, terstond daarna Keuring en loting, terwijl de draverij des namiddags ten 2 ure zal beginnen.

Galoppartij te Joure.

MET permissie van het Gemeente-Bestuur van Haskerland, gedenken de drie Logementhouders A. CORNEL, S. v. D. ZEE en H. v. D. WAL, op Woensdag den 29 September 1852, in het Vergallopperen en vrij te vereeren:

Een swaar ZILVEREN AANSTEKERS-KOMFOOR.

Alle Paarden zullen worden toegelaten. Aangifte ten huize van A. CORNEL, in *het Wapen van Haskerland*, des middags 12 uur.

Harddraverij te Witmarsum.

MET consent van het Edel Achtbaar Bestuur van Wonseradeel, gedenkt de Kastelein J. A. VELLENGA, ter gelegenheid van het te houden Hengstebier aldaar, op Zaturdag 25 September e. k., te laten Verharddraven:

Twee buitengewone beste HOOFDSTELLEN me TOOMEN,
door driejarige Paarden, die tot genoegen der Keurmeesters zijn.

MEN verlangt tegen 1° November in eene APOTHEEK op een aangenaam oord in Friesland, een LEERLING of iemand welke 1 à 2 jaren in eene Apotheek werkzaam geweest is. Hierop reflecterende gelieve men zich *franco* te adresseren onder de letter R. aan het Postkantoor te Heerenveen.

EEN SMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan dadelijk vast werk bekomen bij R. K. FABER, Mr. Smid te Wolvega.

TEGEN de maand Februarij 1853 wordt verlangd een ongehuwd TUINMAN, minstens 25 jaren oud en van de Hervormde Godsdienst, bekend met het Broeijen en Snoeijen en voorzien van goede getuigschriften.

Informatiën zijn in persoon of met *vrachtvrije* brieven te bekomen bij P. M. FEENSTRA, *Boekhandelaar te Bolsward.*

BIJ H. HÖVEKER, te Amsterdam, en verder alom is gratis verkrijgbaar:

Berigt van Inteekening
OP EENE NIEUWE UITGAVE VAN ALLE DE WERKEN VAN
LAMBERTIS MIJSERAS,

5 Deelen, uit te geven bij Inteekening in 5 Afleveringen à 50 Cents per deel of aflevering. Het 1ste deel waarvan de titel is: "DER VROMEN ONDERVINDING OP DEN WEG NAAR DEN HEMEL," zal den 31 October e. k. worden verzonden.

Na de Uitgaaf wordt de Prijs verhoogd.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.